

RS AU § 118 Delårsrapport 2023:1 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/5

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Delårsrapport 1:2023 för Region Gotland godkänns.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta åtgärder för att begränsa prognostiserat underskott för 2023. Åtgärder och förväntade effekter ska återrapporteras i delårsrapport 2 2023.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att planera och anpassa sin verksamhet inför 2024 års ekonomiska utmaningar. Planen ska återrapporteras till budgetavstämning 2023.
- Socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att vidta åtgärder för att minska beroendet av inhyrd personal samt att söka samverka med andra kommuner och regioner för att gemensamt driva frågan. Återrapportering sker i delårsrapport 2 2023.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Målen i styrkortet och nämndernas aktiviteter följs upp i samband med delårsrapport 2. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges kommuner och regioner under februari 2023.

Sjuktalet för perioden januari-februari är 6,8 procent vilket är en minskning med 3,5 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Sjuktalet för mars månad var inte redovisat när rapporten upprättades men kommer att redovisas i månadsrapporten för april.

Nämndernas sammanlagda årsprognos visar en budgetavvikelse på -155 mnkr. Det totala resultatet för Region Gotland prognostiseras till -85 mnkr. Balanskravsresultatet beräknas till -185 mnkr. Alla nämnder utom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -105 mnkr. Finansförvaltningen har negativa budgetavvikelser för reavinster och pensioner.

Den inrapporterade prognosen för investeringar och exploateringar uppgår till 954 mnkr. Efter årets första tre månader är 140 mnkr eller 10 procent av budgeten förbrukad så en mer rimlig bedömning av prognosen är 650 mnkr. Budget för investeringar och exploateringar uppgår till 1 399 mnkr.

De finansiella målen för resultat och soliditet bedöms inte kunna uppnås 2023.

En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats. Föregående år har den osäkra ekonomiska situationen hanterats genom att det funnits marginal i budgeten och att staten generöst kompenserat kommuner och regioner för kostnadsökningar kopplade till pandemin. De underliggande utmaningarna i verksamheten när det gäller kompetensförsörjning och demografisk utveckling blir tydliga nu när dessa statsbidrag försvunnit samtidigt som inflationen är hög och vi går in i en lågkonjunktur.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -85 mnkr, vilket är en negativ budgetavvikelse på 181 mnkr. Balanskravsresultatet är -185 mnkr. Underskottet är till viss del en effekt av ett allmänt högre prisläge men det kommer också av att de riktade statsbidragen från staten minskat samtidigt som verksamhetens kostnader inte minskar i samma omfattning. Det här är särskilt tydligt inom vården. Bedömningen är att ekonomin inte är i balans.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan, under vissa förutsättningar, medel ur denna disponeras för att slippa reglera ett underskott. Under 2023 är det möjligt att använda RUR för att slippa återställa det negativa resultatet. Samtidigt innebär det att RUR minskar från 364 mnkr till 178 mnkr.

Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras tillsammans öka med 2,7 procent enligt senaste skatteprognos från SKR i februari. Det är betydligt lägre än de senaste fem åren då den genomsnittliga ökningen legat på 5,0 procent. Enligt bedömare är Sverige nu i en lågkonjunktur. Samtidigt medför inflationen att pensionskostnaderna är exceptionellt höga 2023. Det beror på både ett nytt pensionsavtal och att pensionsskulden ökar väldigt mycket. I jämförelse med föregående år ökar pensionskostnaderna med 271 mnkr motsvarande 64 procent. Den höga inflationen gör att pensionsskulden räknas upp med 8,7 procent enligt pensionsavtalet. Det ger en kostnad på cirka 190 mnkr.

En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är ändå att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats.

Hittills har den osäkra ekonomiska situation vi befunnit oss i hanterats genom att det funnits marginal i budgeten och att staten generöst kompenserat kommuner och regioner för kostnadsökningar kopplade till pandemin. De underliggande utmaningarna i verksamheten när det gäller kompetensförsörjning och demografisk utveckling blir tydliga nu när dessa statsbidrag försvunnit samtidigt som inflationen är hög och vi går in i en lågkonjunktur.

Åtgärder för att minska underskottet bör vidtas inom alla nämnder.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin yrkar att:

Delårsrapport 1:2023 för Region Gotland godkänns.

Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta åtgärder för att begränsa prognostiserat underskott för 2023. Åtgärder och förväntade effekter ska återrapporteras i delårsrapport 2 2023.

Samtliga nämnder får i uppdrag att planera och anpassa sin verksamhet inför 2024 års ekonomiska utmaningar. Planen ska återrapporteras till budgetavstämning 2023.

Socialnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att vidta åtgärder för att minska beroendet av inhyrd personal samt att söka samverkan med andra kommuner och regioner för att gemensamt driva frågan. Återrapportering sker i delårsrapport 2 2023.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 1:2023 Region Gotland 2022-04-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-27